(40) پەیام بۆ ئافرەتان

تەوحید بکە دروشمی ژیانت

د.إحسان برهان الدين

Ihsanburhan

تەوحید بکە دروشمی ژیانت

بسم الله الرحمن الرحيم

ناسنامەی کتێب

ناوی پەرتووک: تەوحید بکە دروشمی ژیانت

نووسینی: إحسان برهان الدين

نـەخـشـەسازیی ناوەوە: عبدالله خاکی

تەوحید بکە دروشمی ژیانت

تەوحید بکە بەو دروشمەی لە درێژایی ژیانتدا بەرزی بکەیتەوە و لە هەموو قۆناغ وهەنگاوێك لە هەنگاوەکانی تەمەنتدا با لە ناخت و لە پێش چاوت و لە هەموو کردەوەکانتدا ئامادە بێت و رەنگ بداتەوە، هەرچییەکت لە ژیانتدا ئەنجامدا, سەرەتا دڵنیابە لەوەی هیچ تێکگیرانێکی لە گەڵ ئیمان و تەوحیدو عەقیدەی ئیسلامدا نەبێت، ئەگەر هەیبوو دەبێت وەکو ئافرەتێکی موسوڵمان دوورترین کەس بیت لێی، بەڵام! ئەوە بزانە تاکو تەواو لە تەوحید شارەزا نەبیت و نەبیتە فێرخوازی زانستی شەرعی و لە پێناویدا ماندوو نەبیت، سنوورەکانی نازانیت، تاکو بزانیت بەزاندووتە یان نا، بۆ ئەوەی تەوحید بپارێزیت دەبێت لە تەوحید و بیروباوەڕی ئیسلامی شارەزا بیت، لەم بەشەدا و لە ڕۆشنایی قسەی ئەهلی عیلمدا چەند ئامۆژگارییەکی سەرەتاییت لەو بارەوە ئاراستە دەکەم:

١- لە هەموو عیبادەت و کردەوەیەکی باشتدا بیرت لەلای تەوحید و بیروباوەڕ بێت ونیەتت لە نجامدانیدا تەنها و تەنها بۆ الله پاك بكەرەوە: (وَمَآ أُمِرُوٓاْ إِلَّا لِيَعْبُدُواْ ٱللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ حُنَفَآءَ وَيُقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَيُؤْتُواْ ٱلزَّكَوٰةَ وَذَٰلِكَ دِينُ ٱلْقَيِّمَةِ)[1].

٢- شوێنکەوتنی سونەت و موتابەعەکردنی پێغەمبەر ﷺ ودوورکەوتنەوە لە هەموو جۆرە بیدعەیەک لە عیبادەتدا، بەشێکە لە عەقیدەو بیروباوەڕی موسوڵمان ودەبێت ئەوە بەدین و ئیمان بزانیت، شوێنکەوتنی سوننەت بەشێکە لە عەقیدە و دوورکەوتنەوە لە بیدعەش بەهەمان شێوە: (من أحدث في أمرنا هذا ما ليس منه، فهو ردٌّ)[2]

---

[1] - البينه: ٥.

[2] - رواه البخاري ومسلمٌ.

٣- لە جۆرەکانی شیرکی گەورەو بچووکدا خۆت بپاریزە، پێویستە بە شێوەیەکی زانستیش لەو بوارەدا شارەزا بیت، بەلای کەم کتێبی (التوحيد الذي هو حق الله على العبيد) بە وردی و وردبوونەوە لە واتاو بەڵگەکانی بخوێنیتەوە.

لەم سەردەمەدا جۆرەکانی شیرکی گەورە لە سەردەمانی پێشوو زۆرتر بووە و نەشارەزایی خەڵکیش لە عەقیدەدا بووە بەهاندەری بڵاو بوونەوەی ئەو جۆرە شیرکانە، بۆ نموونە:

* عیبادەت کردن بۆ غەیری الله تعالی، وەکو هاوار کردن بە ئەوانەی پێیان دەوترێت ئەولیا وپیاو چاکان و سوڕخواردن بە دەوری گۆڕەکانیاندا و باوەڕ بوون بەوەی کە ئەوان دوای مردنیان دەتوانن سوود و زیان بە خەڵکی بگەیەنن، ئەوە شیرکی گەورەیە و موسوڵمان لە ئیسلام دەردەکات.

* سەربڕین بۆ غەیری الله تعالی بۆ هەر مرۆڤێك بێت یان بۆ جنۆکە، دەبێت بە شیرکی گەورە،{قُل إِنَّ صَلاتِي وَنُسُكِي وَمَحيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ العَالَمِينَ. لا شَرِيكَ لَهُ وَبِذَلِكَ أُمِرتُ وَأَنَا أَوَّلُ المُسلِمِينَ}[١] (لعن الله من ذبح لغير الله)[٢]

---

[١] - الأنعام: ١٦٢/ ١٦٣.

[٢] - رواه مسلم.

* باوەڕ بوون بە ڕاستێتی یان گونجاوی ئەو یاسایانەی کە پێچەوانەی قورئان و سوننەتن بۆ ژیان، یان باوەڕ بوون بەوەی کەسێك جگە لە الله تعالى مافی ئەوەی هەیە شەریعەت و ڕێبازێك بۆ خەڵکی دابنێت لەسەری ڕێبکەن و ژیانی خۆیانی لەسەر ڕێکبخەن و پێچەوانەی قورئان و سوننەتیش بێت ئەوە شیرکی گەورەیە.

* ڕۆیشتن بۆ لای ساحیر و جادوباز و فاڵچی بۆ ئەوەی سیحرو فاڵ بۆ ئەو کەسە بکەن وکێشەی بۆ چارەسەر بکەن و خەڵکی لەلا خۆشەویست بکەن یان هەر ئیشێکی بۆ بکەن، ئەوە شیرکی گەورە و موسوڵمان پێی لە ئیسلام دەردەچێت. {وَمَا كَفَرَ سُلَيَمانُ وَلَكِنَّ الشَّيَاطِينَ كَفَرُوا يُعَلِّمُونَ النَّاسَ السِّحرَ}[1] (من أتى كاهنا أو عرافا فصدقه بما يقول فقد كفر بما أنزل على محمد)[2]

---

[1] - البقرة: ١٠٢.

[2] -(رواه أحمد صحيح الجامع (٥٩٣٩).

* خۆشەویستی رادەبەدەر و توانەوە لە خۆشەویستی کەسێکدا، یان لایەن و حیزب و تەوژم و ڕژێم و هەر شتێکدا مەترسی ئەوەی لێ دەکرێت ببێتە شیرکی گەورە بەتایبەتی ئەگەر ئەو کەس و لایەن وکەسایەتی و...هتد فەرمانی بە خراپە پێ بکات و ئەویش لەبەر خۆشەویستییەکەی گوێڕایەڵی بێت: {وَمِنَ النَّاسِ مَن يَتَّخِذُ مِن دُونِ اللَّهِ أَنداداً يُحِبُّونَهُم كَحُبِّ اللَّهِ وَالَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبّاً لِلَّهِ وَلَو يَرَى الَّذِينَ ظَلَمُوا إِذ يَرَونَ العَذَابَ أَنَّ القُوَّةَ لِلَّهِ جَمِيعاً وَأَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ العَذَابِ}[1] لەم بارەوە لە یوتیوب کورتە وانەیەکم هەیە بەناونیشانی جۆرەکانی شیرك دەتوانن سوودی لێ ببینن:

٤- شیرکی بچووک بریتییە لەو کارانەی کە شەرع قەدەغەی کردووە چونکە دەبێتە هۆکار وڕێگەیەک بۆ شیرکی گەورە، بەڵام ئەنجامدەری لە ئیسلام دەرناچێت، جۆرەکانیشی وەکو ابن القیم فەرموویەتی گەلێک زۆرن، وەکو ڕوپامایی کەم و دەرخستنی هەندێ عیبادەت بۆ ئەوەی خەڵکی بە خاوەنەکەی بزانن وسوێند خواردن بە غەیری الله عزوجل.

[1] - البقرة: ١٦٥.

٤- لاإله إلاالله بنچینە وجەوهەری عەقیدەی ئیسلامییە، کێشەی موسوڵمانان لەم سەردەمەدا وەکو ڕستەیەکی ئاسایی و چەند وشەیەکی بەرجەستە نەکراو لە واقیعی ژیاندا وەریانگرتوە، بێباوەڕانی قوڕەیش زۆر چاکتر لە زۆرێك لە موسوڵمانانی ئەم سەردەمە لە واتا و مەرج و ڕەهەندەکانی تێگەیشتبوون، بۆیە بەهیچ شێوەیەك ڕازی نەدەبوون بیڵێن! کاتێکیش کە دەیانوت ئیتر هەموو ژیانیان گۆڕانکاری گەورەی بەسەردا دەهات ودەبوون بە هەڵگری پەیام ی لاإله إلاالله و دەبوون بە کەسێکی تر و توانای چاکسازی وبەرگریکردنان لە خۆیان و لە موسوڵمانان بەو لاإله الاالله پەیدا دەکرد، ئێستەش لەبەر ئەوەی لاإله الاالله لە واتاو ڕەهەندەکانی خاڵی کراوەتەوە، پێویستە جارێکی تر موسوڵمانان بە گشتی و ئافرەتان بەتایبەتی لە پێناسەی ئەو وشە مەزنە حاڵی ببن و لە حەوت مەرجەکانی تێبگەن و کاری پێ بکەن: (ما من عبد قال لا إله إلا الله، ثم مات على ذلك، إلا دخل الجنة)[١]. (من كان آخر كلامه لا إله إلا الله دخل الجنة).

١ - البخاري ومسم

٥- بەردەوام لە کاروباری ژیانتدا و لە کرداری ڕۆژانەتدا زمانت لەگەڵ وتنی لاإله إلاالله دا ڕابهینە، چونکە ئەوە ئەگەر لەگەڵ تێڕامان و بیرکردنەوە بێت لە واتاکانی، بۆ چەسپاندنی تەوحید و مافەکانی لاإله إلاالله کاریگەری هەیە، هەر بۆیە لە فەرمودەی سەحیحدا فەرمانمان پێکراوە ڕۆژانە سەد جار بڵێین: (لاإله إلاالله وحده لا شريك له الملك وله الحمد وهو على كل شئ قدير).

٦- بەشێکی تری گەورەی عەقیدەو تەوحید تایبەتە بە ئەوەی زانایان بە (الولاء والبراء) لە کتێبەکانی عەقیدەدا باسیان لێ کردووە، واتە خۆشویستن و ڕقلێبوون لە پێناو الله عزوجل، هەرکێ ئیماندار بێت و لەسەر ڕێبازی لا إله إلا الله وتەوحید بێت واجبە لەسەری موسوڵمانان خۆشیان بوێت، هەرکێ بە پێچەوانەی ئەوە بێت ، واتە ڕقی لە ئیسلام وموسوڵمانان بێت خۆشویستنی درووست نییە و لەگەڵ ئیمان و تەوحیدیدا تێکدەگیرێت ویەکناگرنەوە: {يا أيها الذين آمنوا لا تتخذوا عدوي وعدوكم أولياء تلقون إليهم بالمودة}، {يأيها الذين آمنوا لا تتخذوا اليهود والنصارى أولياء بعضهم أولياء بعض ومن يتولهم منكم فإنه منهم}. لەم بارەوە پێویستە پرسەکە لە

ڕۆشنایی ئایەت و فەرموودەکانی پێغەمبەردا ﷺ وەربگیردرێت، بۆ زیاتر شارەزا بوونی ئەم پرسە کتێبی (الولاء والبراء في الاسلام ی محمد القحطاني) بخوێنەوە کتێبێکی بە سوودە.

٧- گەلێك گرنگە و کاریگەری گەورەی هەیە لە بڵاوکردنەوەی تەوحید و عەقیدەی ڕاست و درووستی ئیسلامدا، منداڵت هەر لەسەرەتای تەمەنیانەوە لەگەڵ خۆشویستن و گرنگیدان بە عەقیدە بە وشەو نموونەی ئاسان و قسەی خۆش و بەکارهێنانی سۆزی دایکایەتی خۆت ڕایان بهێنیت، کتێبێکم لەو بارەوە هەیە بەناوی فێرکردنی تەوحید بۆ منداڵان دەتوانیت سوودی لێ ببینیت.